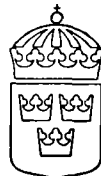

Regeringens proposition

1990/91:28

om förlängd tid för registrering av licensområden
för älgjakt

Prop.
1990/91:28

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 4 oktober 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Mats Hellström

Propositionens huvudsakliga innehåll

Inom område som för 1987 års jakt har registrerats som älgjaktionsområde med generell tilldelning får enligt övergångsbestämmelserna till jaktlagen (1987:259) älgjakt ske enligt äldre bestämmelser till utgången av år 1990. I propositionen föreslås att denna tid förlängs till utgången av år 1994.

Lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

Härigenom föreskrivs att punkt 5 i övergångsbestämmelserna till jaktlagen (1987:259) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

5. Inom område, som för 1987 års jakt har registrerats med stöd av 13 § jaktstadgan (1938:279) som älgjaktsområde utan att vara licensområde, får älgjakt ske enligt äldre bestämmelser tills vidare, dock längst till utgången av år 1990.

Föreslagen lydelse

5. Inom område, som för 1987 års jakt har registrerats med stöd av 13 § jaktstadgan (1938:279) som älgjaktsområde utan att vara licensområde, får älgjakt ske enligt äldre bestämmelser tills vidare, dock längst till utgången av år 1994.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 oktober 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Engström, Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Hellström

Proposition om förlängd tid för registrering av licensområden för älgjakt

1 Inledning

Jaktlagen (1987:259) trädde i kraft den 1 januari 1988. Genom lagen infördes ett nytt system för älgjakten. Innan dess gällde olika system för älgjakten i olika delar av landet.

Försöksverksamhet med *reglerad älgjakt* pågick i tre län. I landet i övrigt – med undantag för renskötselområdena – tillämpades en annan försöksform för licensierad jakt, *samordnad älgjakt*. Den samordnade älgjakten innebar att alla jaktområden där älgjakt skulle bedrivas registrerades av länsstyrelsen. Jaktområden som var tillräckligt stora för att tillåta en årlig avskjutning av minst ett vuxet djur registrerades som licensområden. För sådana områden beslutade länsstyrelsen om älgutdelning. Alla övriga registrerade älgjaktsområden – *generellområdena* – gavs en generell årlig utdelning omfattande ett vuxet djur och en årskalv. För generellområdena var jakttiden endast ett fåtal dagar. Inom länen med samordnad älgjakt omfattade de registrerade licensområdena drygt 95 % av älgmarksarealen. Generellområdena upptog följaktligen en mycket liten del av den mark som utnyttjades för älgjakt inom samordningslänen, men antalet områden var mycket stort, ca 20 000.

I prop. 1986/87:58 om jaktlag, m.m. anförde föredragande statsrådet bl. a. att jakten måste anpassas till älgproduktionen på den mark som står till förfogande för jakt. En sådan produktionsanpassad avskjutning förutsätter att älgjakten huvudsakligen bedrivs som licensjakt inom lämpliga områden. För att bilda dessa områden krävs vanligen en samverkan över ägogränserna. Föredraganden ansåg det angeläget, inte minst från administrativ synpunkt, att områdesbildningen är stabil.

Genom att licensområdena omfattade ca 95 % av aktuell mark kunde älgjakten enligt föredraganden i allt väsentligt genomföras som en produktionsanpassad avskjutning. Licensområdena har i mycket stor utsträckning bildats av innehavare av små marker i samverkan. Det hade emellertid visat sig att reglerna inte i tillräcklig grad främjade en samverkan. Det

var fortfarande alltför många älgjaktionsområden som inte omfattades av samordningen. Vidare kunde en uppsplittring av tidigare etablerad samverkan konstateras. Dessa brister hade bl.a. lett till höga kostnader för administrationen. Föredraganden ansåg det därför nödvändigt att ändra de bestämmelser som medgav registrering av generellområden.

Föredraganden förordade att den generella tilldelningen av ett vuxet djur och en kalv på generellområdena skulle ersättas med allmän kalvjakt på oregistrerad mark. Förslaget innebar att älgjakten i fortsättningen borde bedrivas i huvudsak som licensjakt inom registrerade licensområden. Registrering fick vägras om området inte medgav en avskjutning av minst ett vuxet djur om året. De minsta licensområdena borde betraktas som ett steg på vägen mot en önskvärd, mera långtgående samordning. I övrigt skulle älgjakten bedrivas som fri kalvjakt under en kort jakttid.

För att ge tillräcklig tid för samverkansbildning och den anpassning i övrigt som skulle krävas, föreslog föredraganden att de generellområden som fanns registrerade för 1986 års jakt skulle få finnas kvar tills vidare, dock längst t.o.m. 1990 års jakt. Dessutom föreslogs en särskild övergångsregel för vissa äldre innehavare av generellområden.

Riksdagen anslöt sig i allt väsentligt till regeringens förslag om licensjakt på älg inom registrerade licensområden (JoU 1986/87:15, rskr. 190). Riksdagen instämde också i att man bör eftersträva stora och stabila licensområden. Det är enligt riksdagen angeläget att främja jakt i samverkan samt att motverka en fortsatt uppsplittring av licensområden.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag när det gäller registrering av licensområden, dvs. områden som tål en avskjutning av minst ett vuxet djur om året. Dessa områden har kommit att kallas *egentliga licensområden* eller *A-områden*.

Riksdagen godtog också förslaget om fri kalvjakt under en kort jakttid. Därutöver beslutade emellertid riksdagen att områden som inte uppfyller kraven för A-område skall — om det finns särskilda skäl — kunna registreras för tilldelning av ett valfritt djur (vuxet djur eller kalv) om året. Dessa områden har kommit att kallas *särskilda licensområden* eller *B-områden*.

Riksdagen utgick från att samtliga generellområden efter särskild ansökan kan bli föremål för prövning i vad mån det finns skäl för en sådan registrering. Bl.a. följande principer bör därvid vara vägledande, nämligen

- om jakträttshavare ansökt men vägrats att ansluta marken till angränsande licensområde,
- om angränsande licensområde tillstyrker en registrering,
- när det finns flera jägare inom ett mindre område som inte alla utan vidare kan beredas plats i en ny jaktgemenskap,
- vid ansökan av äldre jakträttshavare som inte tidigare deltagit i någon jaktsamverkan,
- om praktiska möjligheter saknas att få mark ansluten till angränsande licensområde.

Riksdagsbeslutet fattades i medvetande om att beslut i ärenden om registrering av B-områden i stor utsträckning måste grundas på skönsmässiga

bedömningsgrunder. Det framhölls därför att det är viktigt att prövningen kan göras *smidig och enhetlig* över hela landet. Riksdagens beslut innebar en övergångstid t. o. m. 1990 års jakt.

Prop. 1990/91:28

2 Förlängd övergångstid

Mitt förslag: Jakt på registrerade generellområden bör få bedrivas enligt äldre bestämmelser t. o. m. 1994 års jakt.

Skälen för mitt förslag: Av de ca 20 000 generellområden som fanns vid jaktlagens ikraftträdande den 1 januari 1988 har mycket få omregistrerats till B-område. Det finns i dag ca 2 600 B-områden. De har huvudsakligen tillkommit genom att de jakträttsliga förhållandena ändrats inom generellområdena eller genom att A-områden på grund av sjunkande älg tillgång inte längre uppfyller kraven för registrering som sådant område. Huvudorsaken till att omregistrering har skett i så liten omfattning torde vara att den tillåtna avskjutningen på generellområdena är högre än på B-områdena. Med hänsyn till att jakträttshavarna kan väntas vilja ha fortsatt möjlighet till jakt på vuxen älg räknar jag med att i stort sett alla jakträttshavare på generellområdena kommer att ansöka om att få dem registrerade som licensområden.

Enligt naturvårdsverkets jaktkungörelse skall en ansökan om registrering av licensområde för älgjakt ges in till länsstyrelsen senast den 31 januari. Länsstyrelsen skall fatta beslut i ärendet senast två månader före jakttidens början. Jakttidens början varierar i olika delar av landet, under år 1991 mellan den 2 september och den 14 oktober. I t. ex. Västernorrlands län skall länsstyrelsens beslut ha tillställts sökanden senast den 2 juli. Länsstyrelsen kommer att ha fem månader på sig att behandla och fatta beslut om registrering av de ca 1 700 generellområdena i länet.

Det omfattande administrativa arbetet med omregistrering av generellområdena till licensområden har påtalats av bl. a. naturvårdsverket och Jägarnas riksförbund – Landsbygdens jägare. Naturvårdsverket anför att så gott som samtliga generellområden torde uppfylla fordringarna för registrering som B-område. Under alla förhållanden skulle inte några negativa effekter uppstå om de överfördes till B-områden. Nuvarande av riksdagen fastlagda bestämmelser förutsätter dock en prövning av varje område i särskild ordning.

Naturvårdsverket föreslår att generellområdena efter 1990 års älgjakt får överföras till B-områden utan särskild prövning av huruvida de av riksdagen beslutade förutsättningarna är uppfyllda. Enda krav bör enligt verket vara att arealen uppgår till minst 5 ha, eller om området består av flera delar, att minst en av dessa omfattar minst 5 ha. Länsstyrelsen bör enligt förslaget få avgöra om omregistreringen skall föregås av ansökan eller inte. Ansökan kan vara motiverad om det finns anledning att förmoda att det

finns ett inte obetydligt antal registrerade områden på vilka ingen jakt bedrivs. Genom att endast avregistrera dessa skulle antalet registerhållna områden kunna minskas.

Jägarnas riksförbund — Landsbygdens jägare anser, med hänsyn till det stora arbete ett ansökningsförfarande skulle medföra, att generellområdena skall överföras till B-områden utan någon särskild prövning. Svenska jägareförbundet däremot har föreslagit att övergångstiden förlängs t. o. m. 1994 års älgjakt.

Jag gör följande bedömning. Regering och riksdag betonade i samband med antagandet av den nya jaktlagen det angelägna i att de licensområden som bildas är så stora och stabila att de är lämpliga för en produktionsanpassad jakt. Riksdagen har uttalat att samtliga generellområden kan bli föremål för prövning av registrering som B-område, men samtidigt betonat att detta skall ske efter särskild ansökan och att särskilda skäl för en sådan registrering skall föreligga.

Viltskadeutredningen har nyligen i betänkandet (SOU 1990:60) Skada av vilt föreslagit att övergångstiden för generellområdena förlängs t. o. m. 1994 års jakt. Bakgrunden här till är att utredningen föreslår att det från 1992 års älgjakt införs en ny form av licensområden, älgskötselområden. Dessa områden föreslås få en minimistorlek av 3 000—4 000 ha där jakt-rättshavarna själva får bestämma avskjutningens storlek. Införandet av älgskötselområden kommer enligt utredningen att erbjuda en mycket intressant möjlighet till samverkan för generellområdena. Enligt utredningen kan en omfattande administration undvikas om anslutningen av generellområdena blir den förutsedda. Viltskadeutredningens betänkande remissbehandlas för närvarande.

Jag är inte nu beredd att ta ställning till utredningens förslag om älgskötselområden. Inte heller kan jag biträda förslagen att ett generellområde skall kunna registreras som B-område utan någon särskild prövning. En sådan ordning skulle innebära att den av statsmakterna uttalade målsättningen att det bör bildas stora och stabila licensområden i viktiga hänseenden inte kan genomföras. Jag är väl medveten om de problem det innebär för många länsstyrelser att under en kort tid hinna med handläggningen av det stora antal ärenden det här är fråga om. Jag föreslår därför att den av viltskadeutredningen föreslagna övergångstiden t. o. m. 1994 års älgjakt genomförs. Under alla förhållanden behövs ett ytterligare tidsutrymme för den prövning som har förutsatts i riksdagens beslut. Därmed skapas förutsättningar för att med utgångspunkt i utredningens remissbehandlade förslag pröva vilka möjligheter som finns att få till stånd en ökad samverkan. Det är dock angeläget att ansträngningar redan nu görs för att samordna älgjakten så långt det är möjligt för att uppnå en produktionsanpassad jakt. I det arbetet har jägarorganisationerna en viktig funktion.

3 Upprättat lagförslag

Prop. 1990/91:28

I enlighet med vad jag nu anført har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till

lag om ändring i jaktlagen (1987:259).

4 Lagrådets hörande

På grund av frågans beskaffenhet skulle lagrådets hörande enligt min mening sakna betydelse.

5 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslaget.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

